

РОЛЬ РИНКУ ЮРИДИЧНИХ ПОСЛУГ У СИСТЕМІ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ

Досліджено суть регіонального ринку юридичних послуг, виявлено його роль і місце в системі регіональних ринків. Визначені поняття "регіональний ринок", "система регіональних ринків", "регіональний ринок юридичних послуг". Систематизовані загальнозастосовані критерії класифікації та види регіональних ринків. Запропоновано схематичне зображення взаємодії складових системи регіонального ринку юридичних послуг та її взаємозв'язок з основними контактними аудиторіями регіону.

Ключові слова: регіональний ринок, система регіональних ринків, критерії класифікації, види регіональних ринків, ринок юридичних послуг, ринок нерухомості.

Одним із чинників, які визначають успіх соціально-економічних перетворень в Україні та їх специфіку, є регіоналізація системи економічного регулювання та виважена регіональна політика розвитку регіональних ринків, в усіх їх різноманітності: споживчий ринок, ринок засобів виробництва, ринок капіталів, ринок праці, ринок транспортних послуг, ринок туристичних послуг, ринок юридичних послуг та інші. Сучасна регіональна економіка вимагає розвитку в кожному регіоні сфери надання юридичних послуг, яка за рахунок висококваліфікованих кадрів, різноманітності організаційно-правових форм, виваженого контролю та нормативного регулювання (на основі принципу вибірковості) з боку держави (оскільки даний ринок є стратегічно важливим для держави) забезпечить взаємозв'язок між регіональними ринками (контракти, угоди, консультації, юридичне супроводження), сприятиме формуванню нормативно-правового забезпечення соціального та економічного середовища регіону, юридично закріпить "правила гри" на регіональному ринку та слідкувати за їх дотриманням і нарешті забезпечить юридичних захист населення регіону та суб'єктів регіональної економіки. Недостатній рівень розвитку ринку юридичних послуг у регіоні приводить до юридичної незахищеності та юридичної безграмотності населення та представників бізнесу, до зниження ділової активності, до хаосу у сфері угод і контрактів, а також до порушення нормального відтворювального процесу.

Регіональні ринки за своїм змістом повинні забезпечувати реалізацію відтворювальних процесів (виробництво, обмін, розподіл та споживання) в регіоні, узгодження інтересів виробників і споживачів регіонального продукту, стійку довготривалу взаємодію суб'єктів регіональної економіки, сприяти сталому розвитку регіону та досягненню стратегічних цілей регіону. При цьому зазначимо достатню різноманітність

поглядів на визначення поняття регіонального ринку як економічної категорії.

Метою статті є дослідження суті регіонального ринку юридичних послуг, виявлення його ролі та місця в системі регіональних ринків.

Загальні питання функціонування регіональних ринків і окремих видів (споживчого, транспортного, туристичного, будівельного, житла тощо) в наукових дослідженнях вітчизняних і зарубіжних авторів досліджені достатньо широко (І.Арженовським, М.Долішнім, С.Дорогунцовим, Я.Жаліло, О.Зеленською, С.Кукурою, Т.Качалою, А.Новосьоловим, Р.Романів, Т.Софіної, В.Третяком, Р.Шніпером, Л.Чернюк та іншими). А ось суть і роль ринку юридичних послуг у системі регіональних ринків, попри його важливість у процесах забезпечення ринкової взаємодії, науковцями докладно не досліджена. Можна відзначити наукові та методичні нароби фахівців Національної юридичної академії, дисертаційні дослідження Д.Музюкіна, В.Богословця, О.Кузнецової, Р.Ліхочова, О.Орлова, (які здійснені переважно в галузі юридичних наук). Тоді як досить активними є розробки практиків ринку юридичних послуг: керівників і партнерів юридичних фірм, консалтингових компаній, експертів, оглядачів ринку тощо.

Глибина теоретичного обґрунтування та ефективність функціонування ринку юридичних послуг як на макро-, так і на мезо- чи макрорівнях, пов'язана з дією багатьох чинників, серед яких такі: відсутність понятійного апарату ринку юридичних послуг (не уточнено поняття "ринку юридичних послуг", "юридична послуга", "об'єкт ринку юридичних послуг" і "суб'єкт ринку юридичних послуг", "попит і пропозиція на ринку юридичних послуг"); низька активність учасників ринку юридичних послуг у нормотворчій діяльності; деформація регіональних ринків юридичних послуг і нерівномірність представлення крупних "гравців" у регіонах; інформаційна

закритість ринку та його низька транспарентність; значний обсяг тіньових контрактів практично у всіх сферах; прогалини у законодавстві щодо регулювання діяльності суб'єктів, які надають юридичні послуги; відсутність чіткого переліку вимог щодо офіційного оголошення результатів діяльності у сфері юридичних послуг; відставання нормативно-правової бази від економічних реалій тощо.

Наявність указаних проблем суттєво ускладнює формування регіонального ринку юридичних послуг, гальмує проведення глибоких і всебічних маркетингових досліджень ринку, негативно впливає на формування теоретико-методологічної бази його функціонування.

Для визначення ролі та місця регіонального ринку юридичних послуг визначимося з поняттям "регіональний ринок" і "система регіональних ринків".

Економічна енциклопедія, чиє визначення досить широко використовується вітчизняними дослідниками, під регіональним ринком розуміє "сукупність економічних відносин між домашніми господарствами, суб'єктами господарювання і державою з приводу купівлі товарів і послуг у сфері обміну в межах регіону відповідно до специфічних форм дії законів товарного виробництва й грошового обміну" [6, с.250]. Запропоноване визначення регіонального ринку базується на класичному розумінні ринку як відносин у сфері обміну, а також акцентує увагу на його специфіці, зумовленій територіальною належністю. Подібне розуміння регіонального ринку має Р. Шніпер, який визначає його економічну суть як "сукупність високолокалізованих соціально-економічних процесів та відносин у сфері обігу, які формуються під впливом особливостей попиту та пропозиції кожного територіально-адміністративного утворення" та наголошують на можливості та необхідності "застосування адекватних методів регулювання кон'юнктури ринку та прийняття рішень" [2, с.229]. Саме критерії локалізації та кон'юнктурного регулювання (можливість певного впливу на специфічні кон'юнктурні параметри ринку з метою розвитку регіону) визначають доцільність запропонованого визначення регіонального ринку, але в той же час провокують дискусії про визначення меж ареалу регіонального ринку та ступінь регулювання з боку державних та регіональних органів.

Межі регіонального ринку частина вчених [11] ідентифікує з адміністративними межами, інші [3; 10; 19; 22-24] припускають можливість їх суттєвих відмінностей на основі власних критеріїв: Л. Зобова пропонує в якості критерію визначення меж регіонального ринку величину попиту, співвідношення цін (порівняно з іншими

регіональними ринками), параметри міжрегіональної конкуренції, транспортні витрати [10; с.78; Р. Романів - місце розташування фізичних груп споживачів, щільність зв'язків між виробниками та споживачами, якісні параметри самого товару [22; В. Третяк - мету дослідження [24, с.76].

У наведених визначеннях також, на наш погляд, не вистачає чіткої об'єктної ідентифікації регіональних ринків на якій наголошує О. Грандберг: "це ринок окремого регіону, який визначається місцем розташування, а також видами, представлених на них товарів, цін, кон'юнктурою, попитом та пропозицією товарів" [3]. Географічно-предметні ознаки лежать також в досить лаконічному і зрозумілому визначенні С.Дорогунцова "ринок регіональний - ринок певного товару чи товарної групи, сфера функціонування якого обмежується переважно рамками одного регіону (області, краю, республіки)" [21].

Відтворювальна складова (відносини з приводу виробництва, обміну, розподілу та споживання товарів та послуг вироблених на певній території) запропонованих вище визначень фіксує умови для самозбереження регіону як системи. У фундаментальному дослідженні А. Маршалової та О. Новоселова регіональний ринок також розглядається з позиції відтворення та багаточисельних взаємодій виробників та споживачів товарів і послуг, наголошується на його ролі як "форми територіальної організації сфери обігу, де відбувається узгодження інтересів виробників і споживачів" [14, с.34 і на системних ознаках: "локалізована територіальним простором множина різних за галузевими, конкурентними, цінovими та іншими характерними ознаками ринків, між якими формуються різноманітні внутрішні та зовнішні зв'язки" [14, с.34]. Таким чином, з позицій процесу відтворення регіональний ринок забезпечує численні взаємодії та взаємозв'язки суб'єктів регіональної економіки, які виступають виробниками і споживачами різних видів товарів і послуг. Регіональний ринок має відкритий характер і розвинуті економічні зв'язки з іншими регіонами країни і світу [19].

Та ми не можемо погодитися з думкою деяких учених, що "при проведенні певної регіональної політики доцільно спиратись як на "одиницю аналізу" саме на регіональний ринок, а не на регіон як територіально-адміністративну одиницю" [8]. На наш погляд, саме при проведенні регіональної політики визначними є межі територіально-адміністративного впливу, які розширюються при міжрегіональній та трансрегіональній взаємодії, а ось саморегулюючі ринкові механізми діють у достатньо умовних межах і можуть реалізуватися

на ринку певного товару навіть кількох регіонів, у тому числі транскордонних. Регіон як економічна одиниця, адміністративно визначений та обмежений частиною території держави, яка "виділилася в процесі суспільного (територіального) поділу праці, спеціалізується на виробництві певних товарів чи послуг, характеризується спільністю і специфічним щодо інших територій відтворювальним процесом; комплексністю і цілістю господарства; наявністю органів управління" [1]. Визначення регіону, запропоноване колективом учених Національного інституту стратегічних досліджень [4], також акцентує увагу на "єдності та цілісності відтворювальних процесів і управління" в регіоні.

На основі огляду дефініції "регіональний ринок" можемо запропонувати своє визначення: "Регіональний ринок - це система ринкових механізмів, економічних процесів і відносин між суб'єктами регіональної економіки у сфері обміну певного товару чи послуги, які формуються в межах регіону, спрямовані на узгодження інтересів виробників і споживачів та реалізуються під впливом інструментів регіональної політики". З цього погляду регіональний ринок розглядається як складна поліфункціональна керована територіальна соціально-економічна система, яка охоплює регіональні механізми, що забезпечують управлінський (зі сторони державних і територіальних органів влади) та кон'юнктурний (зі сторони підприємницьких організацій) вплив на відтворювальні процеси в регіоні (виробництво, обмін, розподіл і споживання товарів і послуг).

Поєднання саморегулюючого механізму регіональних відносин і виважена політика держави й регіональних адміністрацій забезпечують ефективну взаємодію регіональних ринків, а єдність внутрішньорегіональних і міжрегіональних матеріально-речових, нормативно-правових, фінансово-кредитних та інформаційних зв'язків, які відбуваються на взаємопов'язаних ринках - регіональний відтворювальний процес (виробництво, розподіл, обмін і споживання регіонального продукту).

Комплексне та системне застосування інструментів регіональної політики дозволить спрямувати діяльність суб'єктів регіональних ринків не тільки на реалізацію власних інтересів, але й на ефективне використання потенціалу регіону, забезпечення його сталого розвитку.

Регіональний ринок у просторовому розумінні формує міжрегіональні економічні зв'язки з іншими регіонами країни й світу, а в предметному - внутрішньорегіональні взаємозв'язки з іншими ринками, утворюючи систему регіональних ринків. Система регіональних ринків - це взаємопов'язана сукупність регіональних ринків різного типу, які

діють в межах певного регіону та функціонування яких спрямоване на узгодження та реалізацію економічних інтересів їх учасників (задоволення потреб споживачів і ефективність бізнесу). Видова сукупність регіональних ринків систематизується за рядом ознак і критеріїв, найбільш уживані з яких запропоновані в табл. 1.

Усі регіональні ринки взаємозалежні та взаємодіють в інтересах суб'єктів ринкових відносин, забезпечуючи відтворення та розвиток національної економіки. Ми згодні з А. Романовим, що "при будь-якому підході до класифікації ринків межі між ними мають досить умовний характер" [22]. Чітко визначити межі окремого виду регіонального ринку практично неможливо, оскільки рівень взаємозалежності подекуди настільки високий, що порушення рівноваги на одному з регіональних ринків викликає дисбаланс усієї системи регіональних ринків. Окремі регіональні ринки забезпечують взаємодію системи регіональних ринків та їх інтеграцію в національний ринок і їх значення, в умовах сучасної економіки, дедалі зростає. До таких ринків, поряд з ринком інформаційних послуг, ринком транспортних і логістичних послуг, ринком банківських послуг, ринком інвестиційних товарів і ресурсів та ін., відноситься ринок юридичних послуг.

Визначення поняття "ринок юридичних послуг" у науковій, навчальній та спеціальній літературі зустрічається вкрай рідко і, як правило, є адаптацією загальноприйнятих визначень ринку стосовно сфери юридичних послуг [30-33]: як механізму взаємодії покупців і продавців юридичних послуг; як системи економічних відносин з приводу обміну юридичних послуг; як сфери обміну юридичними послугами тощо.

Одним з визначень, яке вловило суть даного типу ринку, є напрацювання фахівців Національної юридичної академії України: "Ринок юридичних послуг - це сукупність трансакцій, об'єктом яких є певні професійні дії фахівців з права з надання на комерційній основі юридичної допомоги фізичним та юридичним особам" [2]. У даному визначенні ринок юридичних послуг розуміється як соціально-економічний механізм, який забезпечує передавання та прийняття (трансакції) прав власності на особливий об'єкт купівлі-продажу - юридичну послугу.

Д.Музюкін [16] при розробці теоретичних основ правового забезпечення ринку юридичних послуг сформував визначення з огляду на його особливі функції, кожна з яких несе на собі соціальний аспект: інформаційна - дозволяє поширювати різноманітну правову інформацію необхідну людині в повсякденному житті; аксіологічна - охоплює суспільну цінність права

**Систематизація загальноживаних критеріїв класифікації та видів
регіональних ринків**

Критерій класифікації	Види регіональних ринків	
За територіальною ознакою	- макрорегіональні; - трансрегіональні; - національні; - зональні (міжрегіональні, міжобласні) - регіональні (обласні) - локальні (сільські, міські, районні).	
За ступенем та характером збалансованості	- регіональний ринок покупця; - регіональний ринок продавця.	
За ступенем конкуренції	- регіональний ринок чистої конкуренції; - регіональний ринок монополістичної конкуренції; - регіональний олігопольний ринок; - регіональний ринок монополії;	
За суб'єктами господарювання	- регіональні ринки підприємств державної форми власності; - регіональні ринки підприємств приватної форми власності.	
Якісна оцінка ринку	- регіональний потенційний; - регіональний фактично функціонуючий; - регіональний кваліфікований; - регіональний освоєний;	
За середовищем функціонування	- регіональний реальний; - регіональний віртуальний;	
За місцем ринку в системі товароруку	- оптовий - роздрібний	
Організаційна оцінка ринку	- регіональний відкритий - регіональний закритий	
За видом продукту	- споживчих товарів і послуг; - товарів виробничого призначення	
У залежності від групи товарів	- регіональний ринок продовольчих товарів; - регіональний ринок непродовольчих товарів; - регіональний ринок послуг; - регіональний ринок житла	
За походженням товарних ресурсів	- регіональний ринок внутрішнього виробництва; - регіональний ринок ввезених та імпортованих товарів.	
Відтворювальний	- регіональні ринки, пов'язані з забезпеченням потреб населення регіону - регіональні ринки, пов'язані з формуванням і використанням окремих факторів виробництва - регіональні ринки, пов'язані з переміщенням матеріальних потоків;	
Об'єктний	- регіональний споживчий ринок - регіональний ринок засобів виробництва - регіональний фінансовий ринок - регіональний ринок праці - регіональний ринок інформації	- регіональний ринок капіталів - регіональний ринок землі - регіональний ринок інновацій - регіональний ринок послуг - регіональний ринок природних ресурсів
За асортиментними групами	- побутових послуг; - транспортних послуг; - туристичних послуг;	- ринок юридичних послуг; - ринок медичних послуг - т.д.
Суб'єктний	- регіональні ринки споживачів - регіональні ринки виробників - регіональні ринки посередників	- регіональні ринки партнерів - регіональні ринки держустанов
Економіко-правовий / ступінь легалізації	- легальні - нелегальні («чорні ринки») - напівлегальні («сірі ринки»)	
За ступенем соціальної доступності	- доступний заможному споживачу; - доступний споживачу із середнім рівнем доходу; - доступний малозабезпеченому споживачу	

Складено автором на основі [5;7;9;12;15;18;20;25;27;29]

та механізму правового регулювання; регулююча - визначає структуру і баланс інтересів надавачів і отримувачів послуг і суспільства і забезпечує ефективність використання ресурсів для задоволення потреб соціуму у специфічному нематеріальному благові - юридичній послугі; комунікативна - допомагає встановленню зв'язків між учасниками суспільних відносин.

Регіональний ринок юридичних послуг - це взаємопов'язана система ринкових механізмів, економічних процесів та відносин між суб'єктами регіональної економіки у сфері надання та споживання юридичних послуг, які формуються в межах певного регіону, спрямовані на узгодження інтересів ринкових суб'єктів і реалізуються під впливом інструментів регіональної політики.

У даному випадку регіон як складна, динамічна, керована, ієрархічно та просторово організована соціально-економічна система має адміністративно-територіальні кордони, володіє цілісністю й однорідністю соціально-економічних умов і механізмів формування та взаємодії попиту і пропозиції. На рис. 1. нами запропоновано схематичне зображення взаємодії складових системи регіонального ринку юридичних послуг та її взаємозв'язок з основними контактними аудиторіями регіону.

У систему регіональних ринків, окрім традиційних складових, нами введені як окремі ринки: фінансовий ринок, ринок інвестицій та ринок інвестиційних товарів.

Регіональний ринок інвестицій (обмін інвестиціями у формі грошей, товарів і майнових прав) характеризують їх пропозицією з боку інвесторів (продавців) і попитом на інвестиції (потенційних покупців).

Регіональний ринок інвестиційних товарів забезпечує процес обміну об'єктів інвестиційних вкладень з метою отримання доходу у майбутньому. Інвестиційні товари можуть існувати в різних формах: у матеріально-речовій формі (фізичний капітал, готовий бізнес); у грошовій і натуральній формах (основний і оборотний капітал, капітальні й оборотні активи); тільки в грошовій формі (гроші, вклади, паї, цінні папери); в невловимій формі, яка отримує умовну грошову оцінку (нематеріальні активи).

Продавцями на регіональному ринку інвестиційних товарів виступають виробники товарів (будівель, споруд, обладнання, транспортних засобів тощо) або інші учасники (продавці валюти, паїв, цінних паперів і т. д.). Також актуальність даного ринку зумовлюється збільшення кількості юридичних справ у галузі корпоративного права, пов'язаних з поглинаннями та злиттями (M&A) (для 75% юридичних фірм визначальною залишається практика корпоративного права).

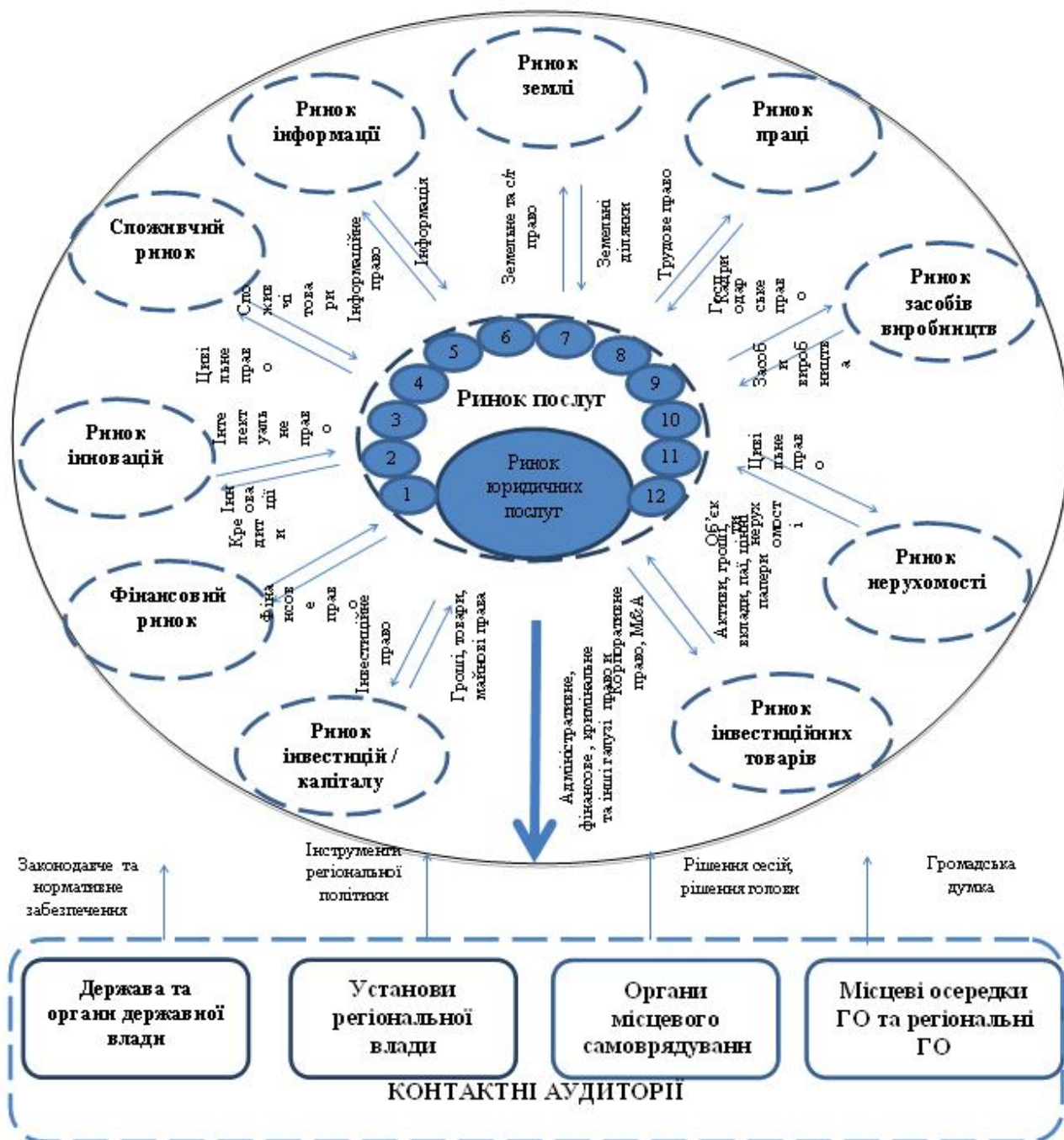
На особливу увагу заслуговує важливість ринку нерухомості в системі регіональних ринків. Саме цей ринок бере активну роль у формуванні регіональної економічної системи, яка базується на переважанні в регіоні приватної власності, ринкових механізмів саморегулювання; є абсолютно локальним ринком, визначається регіональною специфікою та найбільше залежить від неї і водночас впливає на ступінь соціально-економічного розвитку регіону.

Між регіональними ринками нерухомості та юридичних послуг існує один з найбільш щільних взаємозв'язків. Ринок нерухомості апріорі функціонує на договірній основі і постійно потребує юридичного супроводу. А для більшості регіональних юридичних фірм справи, пов'язані з нерухомістю, землею та будівництвом, є однією ключових спеціалізацій.

Отже, регіональний ринок юридичних послуг є підсистемою загальнонаціонального ринку юридичних послуг, входить у систему регіональних ринків, являючись при цьому складно структурованою, відокремленою системою, яка характеризується сфокусованим територіальним контуром, певною завершеністю, і тому може досліджуватися автономно, хоча і з певною часткою умовності.

Розвиток ринку юридичних послуг є однією з головних ознак цивілізованого суспільства та вирішальною передумовою розвитку економічної системи на усіх рівнях (макро-, мезо- та мікро-). Представники західної економічної науки, вивчаючи проблеми перехідних суспільств, прийшли до висновку, що їх демократизація та проведення політичних, соціальних і ринкових реформ можуть бути успішним лише в тому випадку, якщо вони будуть базуватись на ефективній правовій базі та на розвиненій правовій свідомості громадян. Становлення такої правосвідомості невіддільне від розвитку повноцінного ринку юридичних послуг, формування та функціонування якого має ряд перепон, пов'язаних з тим, що "право до цього часу поки що не зайняло належного місця у правосвідомості певної частини населення та у мотивації їх життєвої поведінки, що також пов'язано з відсутністю віри у можливість законним шляхом досягти вищого життєвого рівня, гідного становища у суспільстві" [26].

Разом з тим відзначимо, що той шлях розвитку правової держави як необхідної умови існування ринку юридичних послуг, який розвинені країни проходили еволюційно протягом віків, наша країна намагається пройти за останніх двадцять років. Це суттєво впливає на становлення ринку юридичних послуг в Україні та визначає тенденції його подальшого розвитку.

Позначення: (1-12 - окремі види ринків послуг)

Рис.1. Взаємодія складових системи регіонального ринку юридичних послуг (за об'єктними ознаками)

Список літератури:

1. Арженовский И.В. Региональный рынок: воспроизводственные аспекты / И. В. Арженовский. - Нижний Новгород, 1997. - С. 20.
 2. Вступ до маркетингу: [конспект лекцій] / [Шевченко Л. С., Грищенко О. А., Макуха С. М. та ін.]; за ред. Л. С. Шевченко. - Х.: Нац. юрид. акад. України, 2008. - 71 с.
 3. Гранберг А.Г. Основы региональной экономики : учебное пособие. / А.Г. Гранберг. -

М., 2004. - 495 с.
 4. Державне управління регіональним розвитком України: монографія / за заг. ред. В. Є. Воротіна, Я. А. Жаліла. - К.: НІСД, 2010. - 288 с.
 5. Долішній М.І. Регіональна соціально-економічна політика (основні засади формування і розвитку) // Регіональна економіка. - 1997. - №2. - С. 16-27.
 6. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.3 // Редкол.:...С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. - К.: Видавничий центр "Академія", 2002. - 952 с.

7. Ємець Г.С., Лендел М.А. Регіональний підхід до управління економічними процесами (на прикладі Закарпатської області). - К.: Наукова думка, 1992. - 145 с.
8. Забалдіна Ю.Б. Економічна діагностика та прогнозування розвитку регіонального ринку туристичних послуг: дис. ... канд. екон. наук: 08.10.01 / Забалдіна Юлія Борисівна. - К., 2005. - 197 с.
9. Зеленська О.О. Проблеми трактування сутності категорії "споживчий ринок" / О.О. Зеленська. [Електроний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vcndtu/2009_39/9.htm
10. Зобова Л.Л. Генезис и трансформация закона рыночных ареалов. / Л.Л. Зобова. - Кемерово: ТЕУС, 2001. - 173 с.
11. Коваленко, Е.Г. Региональная экономика и управление: Учебное пособие. [Текст] / Е.Г. Коваленко, Г. Зинчук, С. Кочеткова, С. Маслова, Т. Полушкина, С. Рябова, О. Якимова. - СПб.: Питер, 2008. - 288 с.
12. Кукура С.П. Модификация региональной модели реформирования экономики / С.П. Кукура // Маркетинг. - 1999. - №1. - С.95-100
13. Маркетинг: Учебник / А.Н. Романов, Ю.Ю. Кормогов, С.А. Красильников и др.; Под ред. А.Н. Романова. - М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1996. - 560 с.
14. Маршалова А. С. Основы теории регионального воспроизводства. / А.С. Маршалова, А.С. Новоселов. - М.: Экономика, 1998. - 192 с.
15. Мицюк С.В. Технологічні та економічні чинники забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції / С.В. Мицюк // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. - 2007. - Вип. 66 (Ч.1). - С. 210-212.
16. Музюкин Д.В. Правовое обеспечение рынка юридических услуг: автореф. дис. канд. юрид. наук, - Томск, 2007. - 20 с.
17. Недосекин К.Ю. Проблемы осуществления государственной политики на потребительском рынке региона (на примере Московской области) / К.Ю. Недосекин // Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. - 2009. - №5. - С 109-113.
18. Недосекин К.Ю. Совершенствование государственного регулирования потребительского рынка Российской Федерации (на примере Московской области): автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.00.05 - Экономика и управление народным хозяйством (макроекономика; региональная экономика) / К.Ю. Недосекин. - Москва, 2009. - 19 с.
19. Новоселов А. С. Теория региональных рынков: Учебник. / А.С. Новоселов. - Новосибирск: Сибирское соглашение, 2002. - 448 с.
20. Регіональна політика в країнах Європи. Уроки для України / За ред. С. Максименка. - К.: Логос, 2000. - 170 с.
21. Розміщення продуктивних сил України: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / С.І. Дорогунцов, Ю.І. Пітюренко, Я.Б. Олійник та ін. - К.: КНЕУ, 2000. - 364 с.
22. Романів Р. О. Антимонопольне регулювання регіональних товарних ринків: Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к.е.н.: 08.02.03/ Львівський національний університет ім. І. Франка - Л., 2000. - 20 с.
23. Сонько С. П. Ринок і регіоналістика: Навч. посібник. / С.П. Сонько, В.В. Кулішов, В.І. Мустафін - К.: Ніка-центр, 2002. - 380 с.
24. Третьяк В. Анализ отраслевой организации рынков / В.Третьяк // Российский экономический журнал. - 2001. - №5-12. - С.36-41.
25. Фактори і механізми забезпечення конкурентоспроможності регіону: Наукова доповідь / НАН України. Інститут регіональних досліджень. Наук. ред. д.е.н., проф. П.Ю. Беленький. - Львів, 2005. - 145 с.
26. Цимбалюк М. Формування правосвідомості громадян у процесі реформування інституту власності / М. Цимбалюк // Право України. - 2003. - № 9. - С. 57-61.
27. Шевчук В.О. Диспропорції та проблеми розвитку внутрішнього споживчого ринку: регіональний аспект / В.О. Шевчук, М.М. Мунько // Регіональна економіка. - 2008. - №4. - С. 45-53.
28. Шнипер Р.И. Экономические проблемы формирования региональных рынков / Р.И. Шнипер. - Новосибирск: ИЭиОПП СО РАН, 1990.
29. Шульга В.А. Национальная экономика / под общ. Ред. Шульги В.А. - М: Изд-во Рос. экон. акад. 2002. - 592с.
30. <http://legalsuccess.ru/>
31. <http://pravo.ua/>
32. <http://rinoko.ru/ryinok-uslug/ryinok-yuridicheskikh-uslug-3.html>
33. <http://soter.kiev.ua/>

Аннотация

Олеся Хохуляк

РОЛЬ РЫНКА ЮРИДИЧЕСКИХ УСЛУГ В СИСТЕМЕ РЕГИОНАЛЬНЫХ РЫНКОВ

Исследована сущность регионального рынка юридических услуг и выявлены его роль и место в системе региональных рынков. Определены понятия "региональный рынок", "система региональных рынков", "региональный рынок юридических услуг". Систематизированы общие критерии классификации и виды региональных рынков. Предложено схематическое изображение взаимодействия составляющих системы регионального рынка юридических услуг и ее взаимосвязь с основными контактными аудиториями региона.

Ключевые слова : региональный рынок, система региональных рынков, критерии классификации, виды региональных рынков, рынок юридических услуг, рынок недвижимости

Summary

Olesya Hohulyak

THE ROLE OF MARKET OF LEGAL SERVICES IS IN THE SYSTEM OF REGIONAL MARKETS

The essence of regional market of legal services and his role and place are reduced in the system of regional markets is investigating in the article. Concepts "Regional market", "system of regional markets", "regional market of legal services", is certain. The general criteria of classification and types of regional markets are systematized. The schematic image of co-operation is offered making the systems of regional market of legal services and her intercommunication with the basic pin audiences of region.

Keywords: regional market, system of regional markets, criteria of classification, types of regional markets, market of legal services, property market.